Pericopa Tazria – Lepra צרעת în Tanach (Vechiul Testament) [anul 5779]

Pericopele Tazria și Metora au ca subiect cusurul leprei. În Tanach, boala cunoscută sub numele de lepră (*țaraat* צרעת) este denumită în ebraică *nega* נגע – cusur, adică defect și nu *mahala, holi* חולי – boală. Adică această lepră nu este lepra cunoscută de medicină astăzi, însă noi o vom numi lepră. *Nega* spre deosebire de o boală vine peste om în urma unor fapte (se poate spune și păcate) pe care el le-a comis. Lista acestor fapte nu este în Tora, ci doar în Talmud și Midrașim. Noi putem descoperi aceste păcate analizând cazurile de lepră descrise în Tanach. În total sunt enumerate în Toraua Orală cam 9 păcate care „produc" lepra. Vom scrie, cu un nou prilej, despre ele, un articol separat. De data asta vom enumera toate cazurile descrise în Tanach despre cei care au contractat lepră. În orice caz, tratamentul pentru lepră nu este medical, ci unul spiritual. Diagnosticul care stabilește dacă este vorba de lepră sau de o altă boală de piele nu o dă un medic, ci Cohenul (preotul), deci o autoritate religioasă. Nici despre leacul pentru lepră nu apare nimic scris în Tora. Fiecare dintre cei care contractează lepră trebuie să înțeleagă ce fapte rele a făcut și să și le asume, reparându-le. Până atunci va fi în carantină în afara taberei. După vindecare, leprosul trebuie să aducă o ofrandă specială.

În Tanach sunt descrise câteva cazuri de lepră pe care noi le vom enumera aici.

Cazuri de lepră în Tora

În Tora sunt două cazuri de lepră și amândouă au fost contractate de către doi dintre cei mai importanți lideri ai poporului.

Primul care a fost lovit de lepră a fost nimeni altul decât Moșe Rabenu însuși:

"Și Domnul i-a mai spus, pune-ți acum mâna în sân, și el și-a introdus mâna în sânul lui și a scos-o și, iată, mâna lui era albă de lepră ca zăpada. Și a zis, bagă-ți din nou mâna în sân și el și-a introdus mâna în sân și a scos-o din sân și iată, se preschimbase la loc să fie cum era carnea lui" (Exod 4:6-7).

La Moșe lepra apare și dispare, fiind un reper și o pildă. Despre boala aceasta aflăm din acest verset că ea face ca pielea să devină albă. Reperul este existența posibilității de a te însănătoși foarte repede, lucru care era necunoscut pe vremea aceea. Sunt și comentatori care înțeleg puțin diferit felul în care se propagă această lepră fulgerătoare, cu tratament extramedical.. Cu toate astea, este greu de acceptat maladia ca o lepră adevărată și nu o pildă, câtă vreme legile încă nu fuseseră date și obligația ca lepra să fie diagnosticată de un Cohen era irealizabilă fiindcă asemenea diagnosticieni încă nu existau pe vremea aceea.

Al doilea caz în Tora este cel a lui Miryiam, sora lui Moșe. Aici Toraua ne explică care este cauza leprei, și anume *lașon hara* "limba rea" לשון הרע , adică bârfa și vorbitul de rău. Întregul capitol din Numeri 12 se ocupă de cazul aceasta și cauza leprei este explicit indicată: vorbele grele aruncate de Miryam la adresa lui Țipora, soția lui Moșe. Noi nu știm cu exactitate ce a spus Miryam și care au fost exact detaliile păcatului ei. Un lucru este clar, și anume că rezultatul a fost dezastruos: "Și norul s-a ridicat de pe cort și iată, Miryam este leproasă ca zăpada. Și Aharon s-a întors spre Miryam și a constatat că și ea este leproasă" (Bamidbar/Numeri 12:10). Rugăciunea o ajută și ea se însănătoșește instantaneu, dar Aharon o diagnosticase ca leproasă. Miryam este impură chiar dacă s-a însănătoșit.

Din cauza asta va trebui să aștepte șapte zile în afara taberei. Pedeapsa gravă a lui Miryam este un memento și unul dintre mițvoturile de ținut minte din Tora. Iată ce găsim scris la 40 de ani după întâmplare:

”Să (te) păzești de cusurul de lepră, să iei seama și să faci tot ce vă arată Cohanimii și Leviții, după cum v-am poruncit să aveți grijă să le faceți. Să ții minte ce i-a făcut HAȘEM lui Miryam pe drum, după ieșirea din Egipt” (Deutoronom 24:8-9).

Pedeapsa lui Miryam este un semnal de alarmă pentru fiecare dintre noi.

Cazuri de lepră în Profeți

În Tanach, în afară de Tora, mai sunt câteva cazuri de lepră în cărțile de profeți. Primul apare în haftaraua pericopei Tazria despre lepra primită de Naaman, comandantul armatei Aram. Din povestea asta noi descoperim că și *goyim*, neevrei, pot primi lepră:

”Și Naaman, comandantul armatei regelui Aram era un om mare (trufaș) înaintea stăpânului lui și mult onorat, pentru că prin el oferise Dumnezeul salvarea Aramului. Și omul era un bărbat viteaz, dar un lepros” (2Regi 5:1).

Povestea lui ne dezvăluie originea acestei lepre. Despre Naaman ni se spune că el era ”*nesu panim*” נשוא פנים adică, în traducere, ”om mare”, dar această maximă conține și sensul de încrezut, fudul, trufaș, adică orgolios, care nu înțelege că orice om este, la urma urmelor, un neînsemnat instrument în mâinile Domnului. Ca și *lașon hara* și orgoliul poate fi o cauză a leprei. Un om îngâmfat nu pregetă să vorbească de rău semenul său și așa, un astfel de om ajunge până la urmă să se convingă că el este superior celuilalt. Naaman merge la profetul Elișa (Elisei) ca să se însănătoșească de lepră. Devine furios atunci când profetul îi spune să meargă să se scufunde în Iarden (Iordan). El precis fusese deja în stațiuni termale pentru a se vindeca. Dar Elișa știe că lepra lui nu este o boală, ci un cusur care se vindecă numai pe cale spirituală și de aceea îl trimite la râul Yarden. După ce se scufundă, Naaman își schimbă părerea: ”Și s-a întors la omul lui Dumnezeu, el și toată suita lui și a venit și a stat înaintea lui și a spus, iată acum știu că nu este Dumnezeu pe tot pământul decât în Israel și acum primește te rog o binecuvântare de la robul tău” (2Regi 5:15). Naaman își asumă condiția de rob al lui HAȘEM, semn al ispășirii și că poate să se vindece. Naaman propune profetului o răsplată care să-l transforme din profet într-un vraci, un doctor de minuni. Elișa bineînțeles refuză. Slujitorul lui, Ghehazi, care suferă de păcatul lăcomiei, al treilea păcat care cauzează lepra, fuge după Naaman și, mințindu-l, ia darurile în locul acestuia. Când Elișa îl întreabă pe Ghehazi de unde are hainele noi, acesta continuă să mintă. Pedeapsa cea grea vine instantaneu: ”Lepra lui Naaman se va lipi de tine și de sămânța ta pentru totdeauna astfel că a ieșit dinaintea lui lepros alb ca zăpada” (2Regi 5:27).

Următoarea poveste despre lepră o găsim în haftaraua 2Regi, cap. 7 din pericopa următoare, Metora. Este vorba despre patru leproși ale căror nume sunt inițial necunoscute. Hazal (înțelepții) spun, însă, că este vorba despre Ghehazi și cei trei fii ai lui. Toată povestea este despre salvarea Șomronului (Samaria) dintr-o situație foarte grea. Toată zona de nord a Israelului de astăzi era sub asediul armatei Aram, cea mai mare putere din tot Orientul Mijlociu. Situația era atât de disperată, încât, de foame, oamenii își mâncau excrementele. Exista, de asemenea, pericolul ca mamele să-și gătească copiii. Profetul Elișa a spus regelui că într-o singură zi situația se va schimba și va fi mâncare din belșug, la prețuri foarte ieftine. Regele, al cărui nume nu-l știm, a crezut că este vorba despre un profet mincinos și a ordonat ca Elișa să fie omorât. Dar chiar în noaptea aceea s-a întâmplat minunea. Cei patru leproși, care mureau și ei de foame, ca și restul locuitorilor, au hotărât că e preferabil să fie robi la Aram, dar să mănânce, decât să moară de foame. Când mergeau spre tabăra Aramului, au făcut un zgomot enorm. Aramienii au crezut că aud o armată care vine peste ei, s-au speriat și au fugit spre Yarden, lăsând în tabără mâncarea și bunurile pe care le jefuiseră. După ce leproșii au mâncat bine, au venit în oraș să vestească regelui despre comoară. Și așa, cum a profețit Elișa, au scăpat de foame și aveau de vânzare marfă ieftină. În fond, cel care a salvat Șomronul a fost Elișa, prin credința lui în Dumnezeu, chiar și în clipele cele mai disperate. Și cine au fost aleși să fie mesagerii acestei vești de libertate dacă nu cei mai îndepărtați din societate și cei mai impuri? Desigur, leproșii!

Următoarea poveste despre lepră se referă la o persoană de cel mai înalt rang, și anume Azarya, regele Yehuda și

este descrisă într-un singur verset: ”Și Domnul l-a atins (leprit) pe rege și a fost lepros până în ziua morții lui și a stat într-o casă de izolare” (Regi2 15:5). Aici nu ni se spune ce s-a întâmplat. Toată această poveste tragică apare în întregime în 2Cronici cap.26. Aici personajul nostru apare sub numele lui mai cunoscut, Uziyahu. A fost rege o perioadă foarte lungă (52 de ani), fiind unul din cei mai puternici regi pe care l-au avut evreii. El apare ca o personalitate pozitivă care a fost bine văzut în ochii Dumnezeului. La un moment dat i se întâmplă ceva rău (cum spune zicala ”puterea corupe”). În versetul 16 este descris ”după ce s-a întărit și i s-a înălțat inima”. El a hotărât că nu-i mai ajunge să fie rege atotputernic, ci vrea să-și ia și atribuții de Cohen Gadol, jertfind în Templu, lucru cu desăvârșire interzis. Cohen Gadol, al cărui nume era tot Azarya, a încercat să-l împiedice să facă asta. Nici el, nici 80 de Cohanim nu au reușit să-l convingă. Uziyahu se încăpățânează, iar pedeapsa vine imediat. Cusurul apare în locul cel mai vizibil pentru toată lumea, pe frunte. Cohanim/preoții au declarat imediat că este vorba de lepră. A fost evacuat din palat, rămânând rege, dar toate atribuțiile lui au fost transmise fiului lui, Iotam. El s-a închis în camera lui și acolo a rămas până la moarte.

Ar mai fi întrebarea dacă lepra poate fi și un blestem. Regele David l-a blestemat pe Yoav Ben-Țruia, comandantul armatei lui, după ce acesta l-a omorât pe Avner Ben-Ner, comandantul armatei lui Șaul: ”El să cadă asupra capului lui Yoav și asupra întregii case a tatălui său. Și să nu dispară din casa lui Ioav un om care are o scurgere, un lepros” (Șmuel2/Samuel2 3:29). Nu știm dacă acest blestem de lepră s-a îndeplinit.

În concluzie, putem vedea că bârfa de orice fel, *lașon hara* לשון הרע, îngâmfarea, lăcomia sunt toate păcate care sunt pedepsite prin pedepse spirituale, dar care au și o manifestare corporală, prin lepră, *țaraat* צרעת, fiind afectate zonele cele mai vizibile ale omului. Nu este o boală care să chinuie corpul omului, ci un cusur, un defect vizibil, care să-l chinuie sufletește. Doar recunoașterea faptului duce la vindecare. Iarăși nu este vorba despre o minune, ci despre un proces de reabilitare personală și de ispășire.